

མགུ་གཡོམ་ནད་གཞི།

Gid Disease in Yaks

Gid is a parasitic disease in yaks caused by the cystic larval stage of a dog (domestic and wild) tapeworm - *Multiceps multiceps*. The disease mostly affects yak calves between 1-3 years of age.

འབྲུལ་གི་མགུ་རྟོ།

མགུ་གཡོམ་གྱི་ནད་གཞི་འདི་ རོ་བྱི་གི་ཨ་བ་ལས་འཕྲོན་པའི་འབྲུལ་ལེབ་ཏང་ སྤུལ་གྱི་སྤྲེལ་མུལ་གྱི་སྤྲེལ་ ཟེར་མི་འདི་ གཡལ་གིས་ རྩ་དང་མཉམ་བཟའ་མ་དུ་ ཐོབ་ཡིན། ལ་ནོར་སེམས་ཅན་ གཡལ་ བོད་ཅུང་ལོ་ཀ་དང་ཉི་ལེ་བར་ན་ལུ་ མང་སུ་ཐོབ་ཡིན།

ནད་གཞི་ཡོད་པའི་གཡལ་གི་བོད་ཅུང་གི་ བརྟགས་མཚན་ བཏོན་ཞིམ་ལས་ ཤེས་ཡིན།

Dogs get infection by eating
Gid-affected yak head/meat

མགུ་གཡོམ་ཐོབ་སྟེ་ཤི་མི་ གཡལ་གི་མགུ་རྟོ་དང་གྲངས་ འདི་ རོ་བྱི་གིས་བཟའ་བཅིན་ ནད་འབྲུལ་འདི་རོ་བྱི་གི་ཐོབ་ ཡིན།

In the intestine of the dog, eggs
develop into adult parasites

རོ་བྱི་རྩུ་མ་ནང་ ནད་འབྲུལ་གྱི་སྦྱོང་རྩིག་འདི་ སྦྱོམ་འགྱུར་ཡིན།

Segments of the parasite
containing eggs are passed
out in the faeces of affected
dogs.

རོ་བྱི་ཨ་བ་ནང་ལས་ འཕྲོན་པའི་འབྲུལ་ལེབ་ ཏང་གི་སྦྱོང་རྩིག་འདི་ རྩ་གྲུར་སྦྱར་སྤྲོད་ཡིན།

The dog faeces containing the eggs
contaminate pastures. The yak get
infection during grazing of the
contaminated pastures.

Life Cycle of Gid in yaks

མགུ་གཡོམ་ནད་ཀྱི་དུས་འཁོར།

Larvae develops into
cysts in the brain and
spinal cord within 6-8
months time, causing
clinical signs of Gid.

འབྲུལ་ལེབ་ཏང་འདི་ གཡལ་གིས་བཟའ་ཞིན་མ་ལས་ གཡལ་གི་རྩུ་མ་ ནང་ སྦྱོང་རྩིག་ཚུ་ སྦྱར་འབྲུལ་ལུ་འགྱུར་ཡིན། སྦྱར་འབྲུལ་འདི་ཐོག་ཅི་ ལས་རྒྱུད་དེ་ གཡལ་གི་གྲངས་དང་སྤུལ་ཚེགས་ནང་འགྱུར་ཡིན།

The egg hatches in the small intestine of the yaks,
develops into larvae, burrows through the intestinal
wall, and travel to the brain and spinal cord via blood.

རོ་བྱི་ཨ་བ་ནང་ལས་འཕྲོན་པའི་འབྲུལ་ལེབ་ཏང་གི་སྦྱོང་རྩིག་འདི་ རྩ་གྲུར་ཆགས་པའི་ཤུལ་ གཡལ་གིས་རྩ་ བཟའ་བའི་སྤུལ་སུ་ འབྲུལ་ལེབ་ཏང་གི་སྦྱོང་རྩིག་ཡང་བཟའ་འོང་ འདི་གི་སྦྱོང་མགུ་གཡོམ་གྱི་ནད་འདི་ཐོབ་ཡིན།

Signs and symptoms

- Circling and pressing of head to the affected side
- Blindness in one or both eyes
- Paralysis, loss of balance, convulsions and death

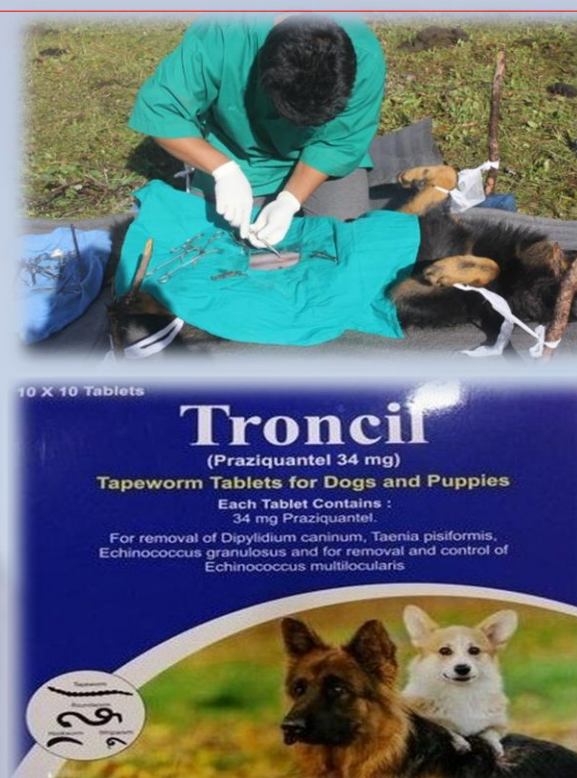

མགུ་གཡོམ་ནད་ཀྱི་བརྟགས་མཚན།

- བད་སྒོར་བསྐྱར་ཏེ་ སྤུལ་འགྱུར་ནི།
- སེམས་ཅན་མིག་རྩི་ཞུས་ཐལ་ནི།
- གཟུགས་འདར་གསེག་བརྒྱབ་ནི་ གཟུགས་ལྗིད་མཉམ་མི་འོང་ནི་དང་ མཐའ་ མཇུག་ལུ་ཤི་ཡིན།

Prevention and Control

- Deworming of dogs with praziquantel at 4-month interval
- Proper dog (stray/owned) population management
- Prevent access of dogs to Gid-affected carcasses
- Disposal of Gid-affected carcasses: yak head and spine
- Proper disposal of dog faeces by burial/burn

སྦྱོག་ཐབས་དང་བཀག་འཛིན།

- རོ་བྱི་ཚུ་ཤ་ཕབ་སྟེ་ གྲངས་ལ་འཛིན་སྦྱོང་འབད་ནི་དང་ རྒྱལ་བཞིའི་བར་ནང་ འབྲུལ་སྦྱོར་ཆ་རེ་ བྱིན་གོ།
- རོ་བྱི་ཨ་བ་ཚུ་ ས་དོང་བཞོ་སྟེ་ འབག་བཞག་གོ།
- རོ་བྱི་ཚུ་ མགུ་གཡོམ་ལས་ཤི་ཡོད་མི་ གཡལ་གི་གྲངས་དང་ཤ་ བཟའ་ནི་ལས་བཀག་གོ།
- མགུ་གཡོམ་གྱི་ཤི་མི་གཡལ་གི་མགུ་རྟོ་འདི་ སའི་དོང་བཞོ་སྟེ་ འབག་བཞག་གོ།

Reviewed by NCAH and NHRDC, Department of Livestock, 2020

Printed by NHRDC, Jakar, National Highland Development Program, DoL, MoAF